

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 36.

V Ljubljani, v sredo 14. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

Spravna pogajanja.

Dne 5. februarija so se na Dunaju sošli češki in nemški zaupniki, da pripravijo tla za spravo ali vsaj daljše premirje. Čehi in Nemci so naznanili svoje pogoje, pa tudi določili meje, v katerih je mogoče govoriti o obestranskih koncesijah. Stvarnega vspeha pogajanja doslej niso imela, pač pa udeleženci izražajo zadovoljstvo z moralnim vspehom. Že to je velih vspeh, da se pogajanja kar v prvi seji niso razbila in da so vse obravnave mirne in stvarne. Čehi in Nemci so sicer popolnoma prepričani, da se pogajanja ne bodo končala s trajno spravo, a veselijo se, kakor naglašajo razna glasila, da imajo priliko temeljito se razgovoriti o jezikovnem vprašanju. Že osebno zблиžanje je vspeh, s katerim more vlada biti zadovoljna z ozirom na žalostne parlamentarne razmere. No, mi gotovo ne obžalujemo, če se vsled osebnega občevanja nasprotja mej Čehi in Nemci ublažijo. To bi utegnilo zblížiti nasprotnike tudi v parlamentu vsaj v toliko, da bi se brez obstrukcije pričele stvarne obravnave. Mi želimo to, toda upanja nimamo mnogo. Saj so si tudi za Taaffeja prijateljsko stiskali roke, a se končno razšli kot največji nasprotniki. Glavni vzrok je vedno ta, ker Nemci nočejo za nobeno ceno poštene sprave na podlagi popolne ravnopravnosti.

Prihodnji četrtek se zopet snide državni zbor. Vladi se mudi, da do konca meseca spravi pod streho kontingent vojaških novincev in da zbornica voli nove delegate. Rešitve pa čaka še mnogo drugih nujnih stvari. Tako državni zbor ni še rešil nagodbe z Ogersko in poleg nagodbe je na dnevnem redu še več po § 14 uveljavljenih naredeb. Iz Claryjeve dobe je dr. pl. Körber počeboval znani predlog glede odprave § 14. Levičarji so vedno dregali, da pride to vprašanje kar hitro mogoče na dnevni red, a levičar Kaiser kot poročevalec ni izdelal nobenega poročila. To kaže, da levičarji sami ne vedo, kaj bi storili s § 14.

Mlin je torej obložen z delom za več

mesecev, vprašanje je le, ali se kolesa zavrté. Vlada se trdno nádeja, da bodeta spravna odbora za Češko in Moravsko marljivo delovala poleg okornih odsekov in dolgotrajnih debat v zbornici. A kdor pozna posebnosti avstrijskega parlamenta, mahinacije in spletke zakulisnih politikov, zmaguje z glavo vzpričo tolikega optimizma. Schönerer in Wolf bodeta v sporazumu z levim krilom nemške ljudske stranke gotovo vse sile napela, da ustrahujeta zmernejše življe mej nemškimi poslanci. In tudi češki radikali utegnejo ulivati olje na žrjavico. Z ozirom na radikalne stranke piše dobro znani in vplivni češki politik v »Informaciji«: »Treba je, da odločni možje nastopijo proti radikalnim tokom, ki z namenom širijo mejsobojno nespornost. Trezni češki politiki danes zahtevajo, da so in ostanejo dežele češke krone bistveni del močne avstrijske države, v kateri nobena narodnost ne vlada nad drugo. Ob enem hočemo natančno ločitev okrajev po jezikovnih mejah in da narodnostne manjšine dobé sigurno varstvo. Razmere pri javnih uradih naj se uredé po vzgledu v Švici. Pred vsem pa zahtevamo pravično reformo volilnega reda za deželni in državni zbor. O vseh vprašanjih, ki se tičejo narodnega življenja in napredka, naj odločujejo skupaj vsi poslanci dotičnega naroda. Ako vlada da priliko ljudstvu, da s splošno in enako volilno pravico izvoli svoje poslance, dosegli bi narodnostno spravo. Dokler pa sedanji volilni red vzdržuje gospodujoče stranke, bodo vsi pravni poskusi brezuspešni«.

V teh besedah češkega rodoljuba je mnogo istine. Tako se Nemci na Moravskem vzdržujejo v večini v deželnem zboru samo s pomočjo sedaj veljavnega volilnega reda. In ravno v tem oziru moravski Nemci nočejo slišati o nobenih koncesijah.

Nekaj pa je vendar le, kar straši Nemce pri spravnih pogajanjih. To je strah pred absolutizmom. Sicer so ta strah že čisto slikali na steno, a sedaj se baje odločilni krogi resno bavijo s to mislijo. Celo »N. Fr. Pr.«, ki je za Badenija najstrastnejše pod

žigala nemško obstrukcijo, se danes zgraža pred mogočim absolutizmom v Avstriji ter reti udeležence pri spravnih pogajanjih, naj za božjo voljo sklenejo vsaj premirje, češ, da je »najbolj kumerna sprava« boljša od absolutizma. Obsolutizem je torej strašilo za svojeglavce in razkuževalno sredstvo proti kužni obstrukciji. Vederemo.

Sicer pa zopet izjavljamo, da se Jugoslovani prav nič ne veselimo jezikovnega zakona, ki bi veljal samo za Češko in Moravsko. Naši poslanci bi morali v interesu države in svojega naroda naravnost odkloniti tak zakon. Le pravičen jezikoven zakon za vse dežele in vse narode more ustvariti trajen mir in le za tak zakon morajo glasovati zastopniki zatiranih narodov. Zato iznova opozarjamo vlado: Hic Rhodus!

Rusija in Angleška.

(Konec.)

Člankar nadalje popolnoma zanikava, da bi Anglija kdaj izvrševala svojo nalogo v kulturnem oziru. Angleži so kupčijski in mešetarski narod, ki jim je ves svet le neizmerna prodajalnica, katero hočejo popolnoma porabiti v svojo korist. Ta njena žalostna uloga se kaže v toliko temnejši luči, ako jo primerjamo z nalogo, ki jo Rusija brez odlašanja izvršuje. Rusija je nositeljica napredka in omike v orijentu. Ona prinaša ali bo prinesla luč omike stotini milijonov ljudi, ki tiče v temi nevednosti. A poslučuje se vedno dovoljenih sredstev. Ljudstva, ki jih je Rusija podjarmila, so našla pod njenim okriljem mir, varnost in pravico. Ona ne ravna z njimi kakor s sužnji, ampak povzdignila jih je na ono stopinjo v človeški družbi, ki jim pristoji po božjih in človeških pravicah. Ta naloga pa, ki jo Rusija izvršuje ima velike koristi, ne samo materijalno, ampak daje Rusiji tudi v moralnem oziru neki blek in veličino, da se s spoštovanjem ozirajo na njo vsi narodi.

V stratežnem oziru je za Ruse velike važnosti armada, ki sestoji iz domačinov, katerih udanost si zna Rusija pridobiti, kajti ona ne ravna z vojniki, kakor dela večkrat

Anglija z indijsko armado, kakor bi bili sužnji. Poleg te armade sme Rusija računati tudi na indijske mohamedance in vojsko angleških podložnih držav, ki se bodo v službi vojske zvezali z Rusijo, da se osvete za angleške krivice.

Zanimivo je, kaj misli dopisnik o okupaciji azijskih dežel.

Rusija nima namena, polastiti se Hindustana, ki ima zanjo pomen le v kupčijem oziru. Kakor bi bilo nevarno proglasiti balkanske države za ruske pokrajine, istotako ali morda še bolj nevarno bi bilo, priklopiti si Pendjab, Nepal itd. Rusija nima poželjenja po tujih deželah, njen namen je le, osvoboditi Indijo tesnega jarma, v katerega jo vklepa angleško gospodstvo, in priboriti ljudstvom velikanskega polotoka pravice in svobodo.

Trenutek je prišel, ko bo treba izvršiti to velevažno delo. V tem oziru je za Ruse izvanrednega pomena okupacija Herata, od koder bodo lahko utrjevali svojo oblast po centralni Aziji. Kot povračilo bi dobil afganistanski emir ozemlje, ki leži med solimanskim pogorjem in bregovji Inda. »To bo zvršetek naše naloge, to je pogoj varnosti našega posestva v Aziji,« pravi dopisnik ter pričakuje, da se bo v odločilnem trenutku afganistanski emir oklenil Rusije, od katere more upati koristi. »Afganistan bo naša prihodnja naloga,« glasi se dalje v članku. »Na afganistanskih mejah imamo 30.000 mož redne vojske, ki so navajeni na klimo in ki so utrjeni v vseh težavah. Na razpolago nam je železnica, po kateri lahko v malih dneh premestimo vojaštvo iz Dagestana v Gerirond, od koder je 80 vrst do Herata. Imamo konečno izvrstno konjenico, ki bo srečna in ponosna, da sme pred našo armado prodirati v Afganistan in v Indijo. V 14 dneh po carjevem ukazu more stati pred zidovjem Herata ruska armada, kolikoršne še ni videla Azija po Aleksandru Velikem, ki bo prisilila emira, naj zbira med zgubo dežele in med zvezo proti Angliji.«

Polastitev Herata bo imela velevažne posledice. Revolucija je potem v Indiji go-

LISTEK.

Ob tisoči predstavi »Dramatičnega društva«.

Iz sijajno razsvetljenega gledališča, polnega najelegantnejšega občinstva, hitelo nam je včeraj oko nazaj v ono dobo, v kateri, kakor Valvasor pravi, »die windische Sprache von den Dorfzungen und anderen gemeinen Lippen gesprochen wurde«. Duhom smo preleteli 197 stranij Anton Trstenjakove knjige »Slovensko gledališče«, na katere listih je zabeležena trnjeva pot slovenskega gledališča:

V duhu smo gledali duhovite obraze očetov jezuitov, ki v 17. veku, v katerem »slovenski jezik ni imel tolike podpore, kakor v prejšnjih časih«, niso pustili v svojih solah zamreti slovensčine. Njihovi gojenci so bili, ki so 6. febr. 1670. Pod Turnom predstavljali »Raj« in lingua vernacula. In potem je prišla doba 100 let, ko ni bilo čuti slovenske igre, doba, ko so se na ljubljanskem odru bahato vedli naši nemški prijatelji in kričavi laški operni pevci. In potem je prišel Žiga Zois, ki je zložil časih kako slovensko pesmico, ter jo dal laškim pevcem,

da so jo zapeli v gledališču. »In v parterju in ložah«, kakor poroča Kopitar, »donel je vesel hrup in plosk, da ni moči popisati«.

Prišel je končno 28. dec. 1789., ko je Anton Linhart uprizoril v gledališču po Richtarjevi »Feldmühle« prvo slovensko veseligo: »Shupanova Mizka, ena komedija v dveh aktech«. Zmagovito je Linhart postavil slovensko besedo na oder. In s ponosom so brali drugi dan Linhart, Zois in Valentin Vodnik v »Laibacher Zeitung«: das auch die krainische Sprache Biegsamkeit, Geschmeidigkeit, Nachdruck und Melodie genug besitze und sich gleich der russischen, böhmischen und polnischen Sprache in Thaliens Munde gar gut hören lasse«.

In ko sta umrla Zois in Linhart, bila je zopet zapuščena slovenska Talija do l. 1840. Tedaj je izdal Andrej Smole »Varha«, Prešern je zapel »Tragedija se tudi nam obeta« in potem je prihajala na dan igra za igro v slovenskem jeziku. L. 1848. ustanovilo se je v Ljubljani »Slovensko društvo« na čegar čelu je stal dr. Janez Bleiweis in čegar naloga je bila ustanoviti v Ljubljani slovensko gledališče. Po slovenski predstavi 8. julija 1848. l. je vskliknil oče Slovencev v »Novicah«: »Hvala Bogu, da smo po težavah prišli na tisto stopinjo, na kateri so naši

stariši že pred 58 leti stali, ko so smeli, kakor sedaj Županovo Miciko igrati«.

Leta 1850. ustanovilo se je »Akcijno društvo za ustanovnike slovenskega gledališča«, ki pa ni imelo ni potrebnih delnic, ni igralcev. L. 1861. je pričela zopet ljubljanska »Čitalnica« s slovenskimi predstavami in 18. aprila 1867. l. bila so potrjena pravila »Dramatičnega društva«. Ob zibelki so mu stali: Pavel Drachler, dr. K. Gestrin, Peter Grasselli, Fran Levstik, Josip Noll, dr. Jož. Poklukar, Eduard Pour, Fran Ravnikar, Josip Stare, Luka Svetec, Vojteh Valenta, Dragotin Žagar.

Od ustanovitve »Dramatičnega društva« datujejo redne slovenske predstave. Prvo predstavo je društvo priredilo 24. oktobra 1867 v Čitalnici, kjer je igralo potem dve leti. V tretjem letu je še-le dovolil deželni odbor, da sme društvo uporabiti deželno gledališče po jedno nedeljo na mesec. Pričelo je s predstavami v gledališču 10. oktobra 1869. Potem je dobilo društvo dovoljenje, da sme igrati po trikrat na mesec. Nemci niso hoteli dajati Slovincem svojih lož niti proti najvišjemu plačilu. A naj o tej ljubezni Nemcev, katere se v novjšem času hoče izigravati za jedine prijatelje slovenskemu gledališču, citujemo iz Anton Trstenjakove

knjige: »Slov. gledališče«: »Mlado društvo hotelo se je razširiti in razvijati, a deželni odbor dovolil mu je igrati le štirikrat na mesec... Deželni odbor je naznanil, da mora društvo vsako predstavo jeden teden naprej napovedati deželnemu odboru, dalje ima društvo pravico do sedežev, a da bi se prepustile deželne lože društvu v porabo pri slovenskih predstavah, tega v tedanjih razmerah deželni odbor ni mogel dovoliti. V obče mi je tu omeniti, da več kot četiri dneve na mesec ni nikdar dal deželni odbor »Dramatičnemu društvu«, pač pa se je zgodilo, da deželni odbor, dokler je bil sestavljen iz Nemcev, ni bil nikdar prijazen Slovincem in je pozneje skril podporo in dneve slovenskemu gledališču. Tak a in nič drugača je ljubezen Nemcev do slovenskega gledališča. — Vsled nemške ljubezni prišlo je leto, da ni moglo društvo prirediti nobene predstave. Žalostni so bili ti časi. Z starim gledališčem pogorele so pravice nemških posestnikov lož in ko smo dobili novo gledališče, tedaj sta v njem pričela svobodnejše delo Ignacij Borštnik in Fran Gerbič«.

In včeraj, ko smo slavili tisočo predstavo »Dramatičnega društva«, videli smo v avditoriju mnogo sivolaso glavo, ki je gle-

tova, emir bo prodril v Pendjab, in če se še vzdignejo podložne angleške države, kar je jako verjetno, bo v kratkem času uničena moč Anglije! To poslednje pa bi bilo izvanrednega pomena za Evropo; Francija bi lahko mirno reševala egiptovsko vprašanje in Nemčija bi se prosto gibalna v kolonijalni politiki; potem bi bilo še le upati na trajen mir in na razoroženje v Evropi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. februarija.

„Politik“ o položaju. Malo dni pred objavljenjem odloka glede sklicanja državnega zbora je pisal imenovani praški list o našem notranjem položaju s posebnim oziranjem na pravne konference. Tedaj se je reklo, da je vse odvisno od uspeha ali neuspeha pravnih konferenc. Sedaj se je ta slika spremenila. Gotovo je, piše »Politik« sedaj, da pravna konferenca na parlamentarno delovanje ne bo imela onega ugodnega vpliva, kakor ga želi vlada. Po vseh dosedanjih pojavih pri pravnih razgovorih je prav malo nade, da bi se v prepornih točkah doseglo res kako sporazumljenje. Ako se v zadnjem hipu stvar ne obrne na bolje, se nahaja sedanja vlada v prav takem položaju, kakor prejšnje Claryjevo ministerstvo. Naloge, ki jih je prevzel Koerber, so še vedno nerešene in nevarnosti prav nič manjše, kakor pred nastopom sedanjega ministerstva. Nalogam, ki čakajo nujne rešitve in katerih smo že včeraj omenili, se pridružuje še okolnost, da z 31. marcem poteče proračunski provizorij raznih deželnih zborov, ki se tedaj morajo sniti vsaj ob polovici imenovanega meseca. Vladi preostaja za parlament le kakih štirinajst dni. Sicer bi se tudi v tej dobi lahko rešile vse nujne točke: kontingent vojaških novincev, volitev v delegacijo in kvoto, ko bi bilo zagotovljeno mirno delo v zbornici. Toda zato ni prav nikakega upanja in še manj poročstva.

Zmaga dunajskih kršč. socialcev. Te dni so se vršile na Dunaju dopolnilne volitve v cenilne komisije za presojo osebnih dohodarine v raznih dunajskih okrajih. Židovsko-liberalna stranka je napela vse sile, da prodre s svojimi kandidati in v mnogih okrajih se je zvezala tudi s socialnimi demokrati, a vse jej ni nič pomagalo. Zmagala je samo v dveh cenilnih okrajih prvega mestnega okraja in pa po nekem naključju s pomočjo soc. dem. v okraju Alsergrund, ki pa do sedaj sploh še ni bil v oblasti krščanskih socialcev. Posebno pomenljiva je zmaga krščanskih socialcev v okraju Leopoldstadt, ki je bil dosedaj nepremagljiva židovska trdnjava in o katerem se židom niti sanjalo ni, da pride kedaj v »klerikalno« pest. Na židovski račun so zmagali tudi socialni dem., ki so v okraju Margarethen pridobili 1000 novih glasov. Poraz židovske kapitalistiške klike je toraj uničevalen.

dala napredek slovenskega gledališča. Prolog Ganglov risal nam je boje slovenskega gledališča in izražal up v boljšo prihodnost. Potem se je pela stara Vilhar Schantlova spevoigra »Jamska Ivanka«. Kot odmev iz časov narodnega preporoda se čuje z odra marsikaka beseda za »krščanstva čast«. Josipa Nollja, ki je pel v spevoigri že pri prvih predstavah, je občinstvo pozdravilo vihnim ploskom ter tako soglasno priznalo njegovo mladeniško živahnost pri delu za slovenskega gledališča napredek. Čuli smo overture iz najboljših slovenske opere Foersterjeve »Gorenjski slavček«, potem nas je pa »Županova Micika« poklicala nazaj v prve dni slovenskih predstav, le žali Bog, da je potrebno čast izkazal »Miciki« le g. Verovšek kot župan. Ostali sodelovalci so igrali brez prave izrazovitosti. G. Deylu ni zameriti, da ne pozna našega kmeta, ki se ne dela bebastega, kadar hoče biti navihan. Isto bi povedali gospej Polakovi. Zapela se je končno Parmova »Stara pesem«.

Ob slavlju 1000 predstave »Dramatičnega društva« želimo slovenskemu gledališču mnogo lepih dni. Naj bi bil vedno zavod naroda, služeč slovenski kulturi, neokužen od tujstva. Pred vsem pa mu želimo — domačih moči. Le gledališče z domačimi močmi bo naše.

Poljaki na Pruskem so po izjavi pruskega ministra za notranje zadeve v včerajšnji seji pruskega deželnega zbora oni elementi, ki kale mir v deželi. Vlada ne pobija Poljakov, je odgovarjal na interpelacijo poslanca Jaczewskega, marveč le Poljaki skušajo čim najbolj razširiti prepad mej seboj in Nemci. Že otrokom vsajajo v srce sovraštvo do Nemcev. Pisava poljskih listov ne najde para v vsem pruskem časopisu. Ne Poljaki, ampak le Nemci so napadani. Ko postanejo Poljaki dobri Prusi, tedaj bo sprava mej obema narodoma za trajno sklenjena. — Veliko si drznejo pruski prvaki. Vladni zastopnik je sedaj javno povedal, kaj se zahteva od »neukrotljivih« Poljakov.

V angleškem parlamentu je sedaj na dnevnem redu vladni nasvet, kako postaviti angleško armado vsaj na toliko višino, da bi bila kos burškim »kmetom«. Obe zbornici se razgovarjati o velikih načrtih ali bolje o velikih deloma celo neizvedljivih obljubah vladnih organov. Pred vsem, pravijo, treba pomnožiti stalno armado vsaj na trikratno dosedanje moč, poskrbeti treba za večje častnike, za dobre topeve ter za času primerno drugo vojno pripravo. Povedati je seveda lahko vse, načrti se lahko delajo in tudi potrebnega drobiža ne bo manjkalo, a za sedanjo vojsko so prepozni vsi taki koraki, ker Angliji sedaj niti milijoni ne pripomorejo do sredstev, ki jih nujno potrebuje za Južno Afriko. Vojni minister marki of Lansdowne je v gospodski zbornici sam priznal, da je sramota za angleško velemoč, da ne more ukrotiti dveh malih držav. Zanašali smo se, pravi, samo na svojo mornarico, a sedaj smo v boju z nasprotnikom, s katerim se na morju niti spoprijeti ne moremo, ker nima prav nobene ladije. Nujna potreba je toraj, da se poskrbi za nadaljnjih 130.000 mož redne armade. Številke ni težko izgovoriti, a uresničiti jo, to ni lahka stvar.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

Ljubljana, 14. febr.

Zgodilo se je nekaj, česar še ni videlo oko, ni slišalo človeško uho. V ljubljanskem občinskem svetu je »Narod« dobil po zobeh. In udaril ga je s svojo mogočno besedo župan Ivan Hribar. To se je zgodilo včeraj 13. februarija leta 1900 ob 1/6. uri zvečer. Dejal je župan, da je »Narod« doslej s »hvalevredno objektivnostjo« poročal o sejah občinskega sveta. Te objektivnosti se je pa otrešel, ko je poročal o seji, v kateri se je obravnavalo o uličnih napisih. Dočim je skoro dobesečno prinesel dr. Tavčarjev govor, je o Plantanovem govoru prinesel le toliko, kolikor se mu je zdelo primerno. Poročilo »Narodovo« je zavito. Iz »Narodovega« poročila štrli očitje, da je on, župan, ravnal samooblastno v vprašanju glede samoslovenskih uličnih napisov. Zamolčal je »Narod« besedilo onega pisma, s katerim je spremljal pritožbo Nemcev na deželni odbor. Čudno se mu zdi, kako se je mogel deželni odbor postaviti na sedanje svoje stališče. Naravnost nezaslišano pa je, kar so pisale »Novice«, da se je vsa zadeva z napisi nalašč tako nerodno, vsakemu zakonu v obraz bijoče uprizorila, da se more nekaterikom metati polena pod noge, za nekaterike pa delati reklamo. Ta pisarija je skrajno žaljiva, ker slovenska večina ljubljanskega občinskega sveta ni nikdar metala svojim sromeščanom polen pod noge.

Podal je župan to izjavo, da se ne bo ljudstvo po nepotrebnem begalo... Tišina je vladala, ko je govoril župan te besede, samo dr. Tavčar je zaklical Malovrhu: »Sedaj bodete tudi Vi romali na galerijo!« Župan Hribar: »Želi mogoče obč. svetnik Tavčar besede?« Dr. Tavčar: »Ni muje vredno.« Tudi dr. Tavčar se je opravičeno bal, da ga župan spodi na galerijo, ker tako dosledno zastopa svoje 23. decembra 1896. leta v občinskem svetu izraženo mnenje, da samoslovenski napisi pomenijo »vodo kaliti in narodni stranki metati polena pod noge«. Da je v občinski svetovalnici prostor samo za poštene poročevalce, tega včeraj župan Malovrhu ni več povedal.

Župan je dalje naznanil, da se je 138 ljubljanskih Nemcev, na čelu jim Alojzij Dzimski, pritožilo proti sklepu obč. sveta v zadnji seji, da naj bodo vsi ulični napisi v

Ljubljani samoslovenski. Sedaj bo govoril zopet deželni odbor.

Podelilo se je na to mestni občini stavbeno dovoljenje za poslopje Stubenbergižne ustanove v Gradišču in določilo se je, da se ondi zgradi kanal za 2454 gld.

Dolga debata se je vnela, ali se sprejme prodajalca opojnih pijač Jožefa Mačka na Mestnem trgu v občinsko zvezo in se mu ob enem podeli meščanstvo. To dvojse je doslej ni podeljevalo skupno. Včeraj se je to napram Jožefu Mačku prvič zgodilo. Meščanstvo je dalje dobil Henrik Tuma, hišnik v hiši meščanskega zaklada in čevljar.

V šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole sta izvoljena Klein in Iv. Šubic. Dvorana v Mestnem domu se je za krojaški tečaj dala brezplačno.

Franu Popu se njegov priziv reši neugodno. (Konec pril.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. februarija.

† Prošt dr. Anton Jarc.

Sinoči ob 1/7. uri je v Ljubljani v Rožnih ulicah po daljši bolezni umrl starosta duhovščine ljubljanske škofije, mil. g. prošt dr. Anton Jarc. Rodil se je leta 1813 v Ajdovcu na Dolenjskem, v duhovnika je bil posvečen leta 1838 in se je posvetil profesorskemu stanu. Bil je nekaj let učitelj in začasni vodja na ljubljanski gimnaziji, začetkom petdesetih let pa je bil pozvan na Hrvaško kot nadzornik za srednje šole. Po daljšem službovanju v banovini je bil poklican zopet na Kranjsko, kjer je bil deželni šolski nadzornik do Pirkerevih časov. V sedemdesetih letih pa je bil upokojen in od tedaj je vse svoje življenje posvetil dohodnim zavodom in društvom. Bil je mnogo let načelnik Vincencijeve družbe, Marijanišča, predsednik katoliške družbe, učiteljskega podpornega društva za vdove, od borkin in član raznih drugih občekoristnih društev. Pokojnik je bil ljudomil, priazen in skromen. Pogreb bode jutri ob 1/5. uri popoldne. Naj v miru počiva velezaslužni pokojnik!

Jubilejske predstave v slovenskem gledališču. Ciklus treh slavnostnih predstav ob priliki jubileja tisoče predstave dramatičnega društva se vrši. Med tem, ko je imel vzpored sinočne prve slavnostne predstave bolj historičen značaj, podati hočete prihodnji dve slavnostni predstavi sliko in višek opernih in dramatičnih predstav dramatičnega društva. Druga slavnostna, jubilejska, 1001. predstava je v petek, dne 16. t. m., poje se takrat slavnostna slovanska opera mojstra B. Smetane veličastni »Dalibor«. Glasbena krasota tega dela in njega izvajanje na slovenskem odru kažeta dosednji višek opernih predstav v slovenskem gledališču. — Tretja slavnostna predstava bo v torek, dne 20. t. m. Takrat igrala se bo drama, ki izraža in kaže višek dramatskih predstav na slovenskem odru, Shakespearejev duhoviti, klasični »Hamlet«. Naslovno ulogo igral bo kot sodelujoči gost pri jubileju nekdanji zaslužni režiser dramatičnega društva gospod Ignacij Borštnik. — V nedeljo, dne 18. t. m. pa je popoldanska, ljudska jubilejska predstava, (začetek ob 1/4. uri popoldne). Njen vzpored obsejal bo del historične narodne spevoigre »Jamska Ivanka«, velezabavno domačo igro »Županova Micika« in Parmovo opero »Ksenija«. Ta ljudska jubilejska predstava izvrši se izven abonementa in ob znižanih cenah.

Monumentalen napis — ovet in sad koroških šol. Šel sem te dni obiskat nekega prijatelja, ko na poti hipoma obstojim. Nekaj časa sem gledal v deviško beli sneg pred seboj, potem pa se zasmejim s homeričnim smehom. Bil je to smeh napol pomilovalen, napol sarkastičen... Bral sem namreč v snegu napis: »Derdi Pečen genomen, digert dem Ruß.« — In poleg monumentalnega napisa je ležal bičjak, bič pa je menda vzel sam zlodej, ker ga nikjer ni bilo. — Krasna ilustracija koroških šolskih razmer, ki rodijo take cvetke. Dež. šolski nadzornik Palla imenuje te šole »mustergiltige«. Še več so! Klasične so! Če

bi ta napis vdolbli v kamen, bi se mu še pozni rodovi čudili in istotako šolam, ki so vzgojile može zmožne takih reči. Žal, sneg skopni — izginil bode tudi napis, šole bodo ostale in Korošci bodo zadovoljni z njimi. Dober tek, gospoda!

Gledališki večer osobja slovenske drame in opere na korist penzijskemu zakladu članov slovenskega gledališča se vrši dne 17. t. m. v gorenjih prostorih »Narodnega Doma«. Vstopnina 1 K za osebo; rodbina 3 oseb 2 K. Otroci prosti. Preplačila se hvaležno sprejmejo. Vstopnice se bodo dobivale v tabakarni gosp. Šesarka, in zvečer pri blagajni. Vspored bode obsegal akademijo, orfeum, gledališko razstavo, Mozolovo gostilno. Čas je že, da se ustanovi penzijski fond za slov. gledališko osobje, zato želimo, da se vsi prijatelji slovenskega gledališča snidejo na tem gledališkem večeru in tako dajo slovenskim igralcem vsaj malo zadoščenje za izreden njihov trud.

Ogenj. Iz Kranja, 13. t. m. V ponedeljek ob 9. uri zvečer ste goreli s senom in slamo napolnjeni pristavi gosp. pivovar-narja Mavrilija Mayerja. Ugodnemu vremenu se imamo zahvaliti, da ogenj ni prodril v notranje mesto. Tako strašne razsvitljave še nismo imeli. Vse prestrašeno mesto je bilo na lici mesta. Škoda je velika, gasilci morajo še danes vedno gasiti.

Z Dolenjskega: Kakor se nam poroča, č. o. cistercijani v Zatičini prav dobro napredujejo v učenju slovensčine. Komaj je minulo leto, odkar so se naselili mej Slovenci, že se je o. Gabriel toliko priučil našemu jeziku, da je že večkrat ob nedeljah vernikom oznanjeval božjo besedo v slovensčini. Tisti, ki so ga slišali govoriti, ga jako hvalijo, kako lepo mu teče naša govorica. O. Gabriel je rodem Švicar ter je objednem izborni organist. L.

Umrli je včeraj popoldne tukajšnji trgovec in posestnik g. Josip Seunig vsled mrtvouda. N. v m. p.!

Gostinčar pred porotniki. Pred sklepom lista smo dobili iz Celja obširno poročilo o Gostinčarjevi pravdi, katero priobčimo jutri. Porotniška klop je bila, kakor že včeraj brzojavljeno, sestavljena večina iz Nemcev. G. Gostinčar je bil videti prav čvrst in nič poparjen. Pri vsej obravnavi se je sicer jako rezervirano previdno, a tudi odločno vedel. Njegov zastopnik je bil g. dr. Juro Hrašovec, zastopnik zasebnega vdeleženca pa dr. J. Stepicnegg, tožbo je zastopal drž. pravdnik Eckel. V senatu so bili predsednik pl. Wurmser, prisednika pl. Fladung in sod. pristav dr. Rogovinski. Priče so si v mnogih izpovedbah nasprotovale. G. Gostinčar se je izjavil, da ne priznava nikake krivde ter je celo stvar pojasnil, da ga je v v usodni noči češkega obiska v Celju ob ljubljanski mitnici napadla tolpa okoli trideset mož oboroženih s palicami in dežniki. — Da sebe in svojega tovariša obvaruje hujšega, prijel je za orožje. Dva strela sta komija Polanca težko ranila, jeden lahko. Na to so ga vsega raztepenega odvedli v zapor. Iz sovraštva do Polanca ni rabil orožja, ker ga poznal ni. — Polanec je trdil, da je takoj, ko je srečal Gostinčarja, imel Gostinčar orožje v roki, zamahnil je zato proti njemu, na kar je Gostinčar takoj ustrelil — Izvedenca sodna zdravnik gg. dr. Keppa in dr. Jenko sta izpovedala, da sta dve poškodbi pri Polancu lahki, jedna pa težka, katera se pa v svojih zlih posledicah še vedno javi v vnetje. Radi omotice je mogoče, da je Polanec pri prvem zaslišanju drugače izpovedal, kakor pri glavni obravnavi. Pri prvem zaslišanju je Polanec priznal, da se je vršil napad na Gostinčarja prej, kakor je le-ta streljal, in je deloma ta napad tudi o sebi priznal. O vsem tem sedaj Polanec nič ne ve. Gostinčar je bil zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe z 9 proti 3 glasovom oproščen in krivim spoznan prestopka proti varnosti življenja z 10 proti 2 glasovoma in potemtakem obsojen po splošnih določilih § 335 kaz. zakon. na enomesečen zapor (ne ječo) in na poplačanje zasebne odškodnine na Polanca v znesku 1880 K. Več jutri. Za danes povemo, da je obravnava trajala do drugega dne in da se je razsodba izrekla okoli polu 3. ure zjutraj.

Kako obrekuje »Narod«. Včeraj je moral »Narod« preklicati svoje očitje, da

je Anton Brglez po domače Peričnik z Illovice goljufal, ker je rabil staro vago. Opiral se je pri svojem očitaniu na neko sodbo, o kateri se je pa sedaj pred dež. sodiščem izpričalo, da Brglez pri vagi ni nikogar oškodoval, ker je tehtal vpricho strank in so stranke bile same zadovoljne, da tehta na staro vago. Veselje nad g. Brglezovo obsodbo se je torej »Narodu« popolnoma pokazilo.

Občni zbor Marijine bratovščine v Ljubljani bode v nedeljo 18. februarja t. l. dopoldne ob 10. uri v dvorani »Katoliškega doma«, h kateremu se vsi moški člani uljudno vabijo.

Iz Št. Petra na Krasu, 12. januv. Veselica, katero so priredili tukajšni samci v nedeljo na 11. t. m. v korist družbi sv. Cirila in Metoda v prostorih gosp. Geržina v Št. Petru, se je nepričakovano dobro obnesla. Nabrala se je tako lepa svota denarja, da boe tuk. podružnica sv. Cirila in Metoda uže v tretjič pokroviteljica z doneskom 200 K postala. Vkljub slabemu vremenu je bila vdeležba nepričakovano velika. Domačini so v obilnem številu prišli. Počastili so poleg drugih gostov veselico tudi v zadostnem številu dame in gospodje iz Il. Bistrice. — Pri tej priliki se je pa tudi zapazilo, da se zamorejo ljudje različnega mišljenja prav dobro skupno zabavati in veseliti.

Italijansko društvo »Unione« je imelo v nedeljo v goriški mestni dvorani svoj občni zbor, kateremu je predsedoval dr. Pajer. Naglašal je mej drugim, da morajo Italijani delovati zakulisno, to je, z zvižajami in spletkami, ker je sicer uspeh nemogoč. Tako je nekdo izdal kandidaturu grofa Lanthierija. Ta izpoved je jako po učna. Žid dr. Luzzatto pa je slavil italijansko zaslugo, da v dež. zboru ni še vsprejeta predloga glede šol. zaklada. Žid je seveda zabavljaj tudi družbi sv. Mohorja ter sv. Cirila in Metoda.

Učiteljske plače v Istri pridejo na vrsto v bodočem zasedanju isterskega dež. zbora. Vprašanje pa je, kako bode laška večina v dež. zboru razdelila bremena med davkoplačevalci in pa priboljške med italijanskimi in slovenskimi učitelji.

Nov dolg celjskega mesta. Celjani so si dali izdelati nov načrt mesta. Ker ni bilo denarja, morali so si zopet najeti 13200 kron.

Kantino v brambovski vojašnici v Celju ima znani uskok Perganz. Vojaško poveljstvo pa sedaj prediaga, naj se kantina opusti, ker je v obližju dovolj krčem. Mestni očetje pa so se zavzeli za svojega varovanca in zahtevajo zanj 1000 K odškodnine.

Slovenjebistriški nemškutarji so po zadnjih volitvah v okrajni zastop že pokazali roge. Zahtevajo namreč svojo posebno nemško šolo, za katero jih navdušuje znani Wolfhardt. Vlada jim bode gotovo ustregla.

Spomenik Bajamontiju hočejo dalmatinski lahoni postaviti v Spljetu. V ta namen so baje nabrali že nad 8000 kron. Bajamonti je bil zagrizen Italijan.

Na Reko je v ponedeljek priplul veliki angleški parobrod Mount Libanon, da ukrca 800 konj iz Ogorske v Transvaal.

Konj splašil se je včeraj izvoščeku Štebiju, ker je padla iz voza neka miza konju pod noge.

Preprečena svoboda. Kunavar Andrej, ki je ukradl Trškano v Vodmatu suknjo, je hotel biti radi tega lepega dejanja nekažnovan, ter je nagovarjal svojo ljubimko, naj krivo priča. Sedaj bode sedel še radi hudodelstva goljufije.

Vzorni ljubljanski kanali. Včeraj se je podsul kanal na Bleiweisovi cesti. Podrtijo so morali ograditi, da ni pal v jamo kak predpusni pijanček.

V Ameriko jo je hotel včeraj popihati R. Plut iz Žužemberka, da bi se odtegnil vojaški službi. Redar pa ga je na južnem kolodvoru zasačil in izročil dežel-nemu sodišču.

Poskušen samomor gimnazijca. Tukajšnji sedmošolec pl. V. je dobil slabo spričevalo. To ga je tako jezilo, da je sklenil končati se z žepnim vodencem. Izvršil je dejanje samo na pol, ker so ga dobili še živega.

V Ameriko se je od zadnjih praznikov samo od tukajšnjega kolodvora odpeljalo 500 ljudij.

Rothschild in cerkveno imetje.

»N. Fr. Pr.« piše o pogrebu barona Adolfa Rothschilda v Parizu ter pravi mej drugim: »Velik del svoje zbirke umetnin je baron zapustil muzeju v Louvru, osobito vse cerkvene predmete, mej temi velike dragocenosti, razpela, zlate tiare, monstrance, stara mašna oblačila, krasne vezi knjig, evangelije in mašne knjige«. Jako zanimivo bi bilo vedeti, kako so te dragocenosti prišle v roke židovskega barona.

90 letni starčki se oglašajo na poziv Švicarja Puttata po vsem svetu jako obilno, da se poklonijo sv. očetu. — List La Croix javlja, da je na njegovo vredništvo poslalo že 600 starčkov devetdesetletnikov svoja imena, da se odpošljejo Levu XIII. Izmed njih nek star vojak piše, da že pol stoletja ni bil pri sv. obhajilu, a hoče l. 1900 na prošnjo Kristusovega namestnika to storiti.

Angleži ravnaajo z burskimi vjetniki prav grozovito, kar vzbuja povsod nenaklonjenost nasproti tem oblastnežem. Burskemu generalu Kock-u je krogla prestrelila pljuča. Dobili so ga Angleži v roke in ga prepe-ljali v svoj tabor pri Ladysmithu. Tam je bil vpričo angleških častnikov oropan svoje obleke in ravnali so z njim tako, da verodostojna priča poroča, da je izdihnil ne zaradi rane, ampak zavoljo tega barbarskega ravnanja. — Le neradi so dovolili, da se je smelo truplo prenesti v Pretorijo, kjer je bilo od Burov sijajno pokopano.

Društva.

(Vabilo k ljudski veselici) katero priredi »Kat. del. društvo v Zagorji« v nedeljo dne 18. svečana 1900. v »Katoliškem domu«. — Vspored: I. (ob 4. uri pop.) Vsprejem in pozdrav častitih gostov »Slov. kršč. soc. zveze« iz Ljubljane. II. (ob 5. uri.) Pravdarja. Stritarjev igrokaz, predstavljajo društveni igralci. III. Vedeževalka. Gluma v jednom dejanju s kupleti. Predstavlja dram. odsek »Slov. kršč. soc. Zveze«. IV. Deklamacija o premogarijih in prosta zabava. Iz posebne prijaznosti sodelujejo tamburaši »Slovenske kršč. socialne Zveze«. Vstopnina 20 kr. — Ker je čisti dobiček namenjen v podporo bolnim društvenikom, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni vdeležbi udano vabi

Odbor.

(Slovensko bralno društvo v Tržiču) priredi v soboto 17. t. m. predpusno veselico v zgornjih prostorih gosp. A. Perneta. Vstopnina udom 60 h, neudom l K. Ena dama prosta.

(»Dol. pevsko društvo«) v Rudolfovem priredi v soboto, dne 17. svečana t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani narodne čitalnice zabavni večer z obširnimi vsprejemi: veseloigro, petjem, tamburanjem, dvospelvi; tudi razne čarovnije se bodo vprižarjale. — Zanimanje za ta večer je splošno in je upati velike vdeležbe, kajti govori se, da se večera vdeležbe celo gostje iz Toplice. Mirne peči in raznih drugih krajev v okolici. Smelo se pa sme tudi trditi, da zanimanje za ta večer ni neopravičeno; zato jamči zelo zanimivo so-stavljeni vsprejemi. Pristop k temu večeru imajo vsi člani narodnih društev in po njih vpeljani gostje. Posebnih vabil društvo ne razpošilja.

(Poziv) zavarovalnim potovalcem, agentom in nastavljenecem. Položaj zavarovalnih potovalcev je takšen, da se skrajni čas, da se organizujejo tudi ti. Plača zavarovalnih potovalcev obstoji večinoma v proviziji, s katero pa ni plačano resnično delo, nego samo od golega slučaja odvisne kupčije. Pravnega varstva nimajo in v slučaju bolezni ali onemoglosti so večinoma brez vsake pomoči. Tudi je ta služba v sedanjih razmerah zelo negotova in traja takorekoč le od danes do jutri. Ako zavarovalni potovalec obnemore, je navadno odpuščen iz službe, brez vsega ozira na prejšnjo njegovo delanost, češ zavod ne more vpoštevati ljudij, ki ne producirajo več kupčij in dobička! Vpričo današnje konkurence med zavarovalnim zavodi je slednjim česče nemogoče gledati toliko na moralno kvalifikacijo osebe, kakor na to, da dotičnik pridobi kolikor največ možno kupčij. To pa vodi do mnogoterih zlorab osobito po deželi, ki škodujejo tako zavarovancem kakor zavarovalnim zavodom, največ pa ugledu zavarovalnih potovalcev. Da se temu v okom pride je potreba, da se organizujejo potujoči zavarovalni nastavljenici vseh zavodov, ki delujejo na Slovenskem. Treba je društva, ki bi v slučaju potrebe podajalo zavarovalnim nastavljenecem pravno pomoč in podporo, društva, ki bi vravnavalo razmerje med zavarovalnimi nastavljenici in zavodi. V to svrhu se je v Ljubljani provizorično sestavil začasni odbor zavarovalnih potovalcev, ki namerava sklicati o Veliki noči posvetovalni shod, na katerem se bode vse potrebno ukrenilo. Gospodje tovariši so torej prošeni, da prijavijo

svoje naslove, da jim bode možno pravčasno vstopnice doposlati. Prijave je pošiljati na naslov: Leopold Grünfeld, zavarovalni uradnik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31. Pripravljalni odbor. V Ljubljani 10. februarja 1900.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. februv. Pri predlogu o kontingentu novincev bodo Mladočehi povzročili debato o znanih »Zde«-asferah. Sosebno ostre napade pripravljajo na ministra dež. brambe Welsersheimba. V jedni prvih sej se bode volil prvi podpredsednik, kateri menda postane posl. Prade. V četrtek 22. t. m. popoldne se snide gosposka zbornica.

Dunaj, 14. februv. Investicijske zahteve vlade bodo znašale 82 milijonov.

Dunaj, 14. februv. V včerajšnji seji subkomiteja češke pravne sekcije je nek češki delegat pričel govoriti češki. Nemški delegati so protestovali, ker nočejo razumeti take sprave. V subkomiteju se je razpravljalo o volilni preosnovi, a čez prvi paragraf se ni prišlo. V plenarni seji češke sekcije se je razpravljalo o zakonu glede minoritetnih šol, a tudi se je debatovalo na vse brez vspeha.

Dunaj, 14. februv. Pododsek za pravna pogajanja je imel danes sejo glede rabe jezika pri avtonomnih oblastvih: v marsikaterih točkah se je doseglo sporazumljenje, glede glavnega vprašanja pa se še ni dosegla jedinstvo.

Dunaj, 14. febr. Poljsko dijaško društvo je odgovorilo na povabilo češkega in jugoslovanskega odbora za prireditve Prešernove slavnosti z nastopnim nemškim pismom: »Mi nismo Slovani in prosimo, da nas v bodoče pustite v miru s takimi stvarmi«.

Vojska v Južni Afriki.

Na južno afriškem bojišču se vrše sedaj velike priprave za jedno ali morda celo za dve večji bitki. Na prvo se pripravlja generalissimus Roberts, jedino upanje angleškega naroda, kateremu se bo postavil v bran burski general Cronje, ki je v tem delu že ukrotil Methuena, na drugem se pa bržkone znova spoprimeta Joubert in Buller in sicer v južnem delu Natala.

Bitka v tem delu, ako sploh pride do nje in se Buri za sedaj ne zadovolje samo z okupacijo Ladysmitha, ne bo posebnega pomena, ker usoda Angležev na tem bojišču je že zapečatena. Veliko večje važnosti pa bo dogodek ob zahodni meji. Ako Roberts premaga Bure pri Kimberleyu, mu je odprta najbližnja pot v Bloemfontein. Buri bi morali zastaviti vse svoje sile, da mu preprečijo prodiranje po večinoma negorati deželi. Ako bo pa imel mož jednako smolo, kakor vsi dosedanjí angleški poveljniki, potem je angleška usoda tudi tu dognana in vsak nov poskus brezpomemben in brezvspešen.

Buri so prepričani, da se jim tudi ta akcija posreči, ker bodo proti Robertsu postavili vso svojo razpoložljivo armado na zahodu kakor tudi z Natala.

Kolonija, 14. febr. Po Ameriki je vsaki dan vedno več shodov, kjer zahtevajo Amerikanci svobodo za Bure, tudi časopisje, ki je bilo do sedaj bolj nevtrhalno, stopilo je odločno na stran Burov.

Pariz, 14. febr. Iz Durbana poročajo: Tukajšnjega 60letnega načelnika informat.-urada na svetilniku rodod Angleža so Angleži ustrelili, ker je bil v tajni zvezi z Buri. Za vsako sporočilo je dobil baje 1500 frankov.

Pretorija, 14. febr. Iz uradnega vira se poroča, da so Buri 11. t. m. napadli in vzeli tabor generala Klementa pri Rensburgu. V tej bitki so Angleži izgubili veliko mož. Klement je moral opustiti vse svoje postojanke ter se umakniti v Arundel.

Bruselj, 14. febr. Burski general Schalfenburger ima nalog na jugozahodu od Colenso zabraniti Bullerjevím četam pot proti morju. — Na jugu oranjske države so Buri v ofenzivi proti Molteno. — Pri Kimberleyju pride kmalu do večje bitke, med prednjimi stražami obeh vojev je bilo že več prask. Buri se zanašajo na svoje dobre utrdbe, Angleži

pa na svojo moč in na generala Roberta.

Bruselj, 14. febr. Po porazu Angležev pri Glencoe je bežalo 2000 angleških vojakov proti severu, kjer so jih sedaj Portugalci pri reki Maputi zajeli sestradane in razbite. O tem oddelku se je do sedaj mislilo, da je tudi v Ladysmithu obkoljen.

London, 14. februv. Reuterjevemu uradu brzojavlja dopisnik iz Rensburga, da so Buri nekemu avstralskemu dopisniku razodeli, da imajo skupno 120.000 mož, ki se tore za domovino in lahko nadaljujejo vojsko neomejen čas.

London, 14. februv. Reuterjev urad poroča iz Rensburga 13. t. m.: Naša armada pri Slingersfonteinu se je morala umakniti v Rensburg, ker je bilo v nevarnosti naše vzhodno krilo.

London, 14. febr. »Times« poročajo iz Kimberleya 9. t. m.: Buri čimdalje silneje streljajo na mesto in povzročajo ogromno škodo.

Rensburg, 14. februv. Reuterjev urad javlja 12. t. m.: Buri so danes potisnili nazaj angleške predstraže na vzhodnem krilu, ki so se vse pomaknile proti Maedersfarmi. Angleži imajo nekaj izgub. Podrobnostij še ne poročajo.

Berolin, 14. febr. (C. B.) Listom poročajo iz Londona, da so vzbudila poročila o Joubertovem prodiranju proti Pietermaritzburgu veliko presenečenje. General se kar možno naglo pomika nazaj proti Eastcourtu. V Ladysmithu pohaja živež.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevél I. B.—č.

(Dalje).

»Hvala vam«, odgovori Renzo, »jaz bi samó s Toniom rad nekaj govoril. Da pa ne bodeva motila žensk, Tonio, pojdiva, ako hočeš, v krčmo južinat in ondi se zmeniva!« Tega se je Tonio tem bolj razveselil, čim manj je kaj tacega pričakoval. Ženske, a tudi otroci (o takih stvareh začno tudi ti brž govoriti) niso neradi videli, da je šel strani od polente jeden tekmeč, in to naj-nevarnejši. Povabljenec ni vprašal ničesar drugega in je šel z Renzom.

Ko prideta v vaško krčmo, vsedeta se zložno in lagodno sama zase, ker so se ljudje radi revščine odvadili tega kraja veselja. Renzo ukaže prinesiti ono malo, kar je bilo dobiti, in ko izprazneta še vrč vina, potem pa Renzo skrivnostno reče:

»Tonio, če mi storiš malo uslugo, storim ti jaz večjo.«

»Govori, le govori«, odgovori Tonio, ter natoči. »Danes grem za-te v ogenj.«

»Ti si dolžan gospodu kuratu petindvajset lir kot najemnino za njivo, katero si lani obdeloval.«

»Ah, Renzo, Renzo! Ti mi kvariš svojo dobroto. Kaj mi vlašiš to na dan? Pripravil si me ob vso dobro voljo.«

»Če ti pa govorim o dolgu samo zato«, reče Renzo, »da bi ti pomagal, plačati ga!«

»Ali govoriš resnico?«

»Resnico! Ali si zadovoljen?«

»Zadovoljen? Za vraga, če sem zadovoljen! Ako bi družega ne bilo, vsaj ne bodem videl več tistih obrazov in tistega namigivanja z glavo, s kojim me pozdravlja gospod kurat vselej, kadar se srečava. In pa vedno tisto: »Tonio, spomnite se! Tonio, kdaj se vidiva radi one stvari?« Tako da kadar vprè mej pridigo ná-me oči, da se bojim, da mi javno reče: »Onih petindvajset lir!« Vrag vzemi onih petindvajset lir! In potem imam zastavljeno zlato ovratno veržico svoje žene, katero bi razpečal za koruzo. Toda...«

»Toda, toda če mi storiš malo uslugico, pripravim ti petindvajset lir.«

»Kar reci!«

»Toda...!« reče Renzo položivši prst na usta.

»Tega ni treba. Saj me poznaš!«

»Gospod kurat je privlekel na dan ne-kove piškave razloge, da bi zavlekel mojo poroko. Jaz pa bi jo rad pospešil. Slišal sem, da je zakon sklenjen in veljaven, ako prideta zaročenca z dvema svedokoma pred

župnika in jaz rečem: „To je moja žena!“
Lucija pa: „To je moj mož!“ Ali si me razumel?“
„Ti želiš, da bi bil jaz svedok?“
„Takó je!“
„In plačaš za-me onih 25 lir?“
„Dà, res!“
„Slepar, kdor bi te pustil na cedilu!“
„A treba je še jedne priče.“
„Ga že imam. Moj brat Gervaso, ta preprosti siromak, stori vse, kar mu rečem. Plačaš mu požirek vina.“
„In prigrizek“, odgovori Renzo. „Povabiva ga sem s seboj, da se povesele z nama. Ali pa je toliko prebrisan?“
„Poučim ga jaz; saj veš, da imam jaz tudi njegov del možgan!“
„Jutri...“
„Dobro.“
„Proti večeru.“
„Izbornó.“
„Toda...“ reče Renzo, položivši znova prst na usta.
„Kaj še...“ odgovori Tonio, povese glavo na desno ramo in dvigne levo roko, kakor bi hotel reči: „Delaš mi krivico!“
„Toda če te vpraša tvoja žena, kakor te bo vprašala brez dvoma...“
„Zlažem se; saj sem v tem oziru ženi še dolžan in to toliko, da ne vem, kedaj bo dolg poravnám. Natvezem ji uže kako pravljico, da ji pomirim srce.“
„Jutri“, reče Renzo, „bomo o tem še dalje govorili, da se vse natančno doménimo.“
Po tem dogovoru odideta iz krčme. Tonio jo mahne proti domu in premišlja, kaj bi natvezel ženskam, Renzo pa se požuri, da bi poročal o domenku.
(Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi
dné 13. februarija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7 87	do gl.	7 88
» » maj-juni »	7 96	» »	7 97
» » jesen . . . »	8 06	» »	8 07
Rž za pomlad . . . »	6 76	» »	6 77
» » maj-junij . . »	6 83	» »	6 85
» » jesen . . . »	6 82	» »	6 83
Turšica za maj-junij »	5 33	» »	5 34
Oves za pomlad . . »	5 35	» »	5 36
» » maj-junij . . »	5 47	» »	5 49

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Da	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Palačina v 24 urah v mm.
13	9. zveč.	728-7	7-6	brezv.	oblačno	
14	7. zjut.	722-5	5-4	sl. sever	dež	4-1
	2. popol.	721-7	7-1	sl. sever	»	

Srednja večerajšnja temperatura 7-7°, normale: - 0-4°.

Št. 4241. **Razpis.** 127 2-1

Radi oddaje zidarских, klesarskih, tesarskih, krovskih in kleparskih del, kakor tudi za dobavo železnine za zgradbo novega šolskega poslopja mestne deklške osemrazrednice pri sv. Jakobu vršila se bode

dné 1. marca 1900 l. ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

pri podpisnem mestnem magistratu v pisarni mestnega stavbenega urada, kjer so tudi vsi načrti, proračuni, pogoji in drugi zadevni pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni.

V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatene ter opremljene s pravilno kolekovanimi prilogami in s 5% — na podlagi skupnih ponudnih zneskov določenim — vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunane skupne zneske s številkami in besedami. Pripominja se, da se na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali na take, katere bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 12. februarija 1900.

Dunajska borza.

Dné 14. februarija.			Dné 13. februarija.		
Skupni državni dolg v notah	99-95		20 mark	23-62	
Skupni državni dolg v srebru	99-95		20 frankov (napoleonor)	19-26	
Avstrijska zlata renta 4%	99-20		Italijanski bankovci	89-75	
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	99-40		C. kr. cekini	11-38	
Ogerska zlata renta 4%	98-85		Dné 13. februarija.		
Ogerska krona renta 4% 200	94-25		3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 —	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	126 50		5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159-50	
Kreditne delnice, 160 gld.	236-20		Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200 50	
London vista	243 30		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97-40	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-15		Tisne srečke 4%, 100 gld.	141-—	
			Dunavske vravnave srečke 5%	257-—	

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107-15	Salmove srečke, 40 gld.	172-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96-10	St. Genois srečke, 40 gld.	176-—
Priporitne obveznice državne železnice	87 60	Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
» » južne železnice 3%	39 60	Ljubljanske srečke	49-—
» » južne železnice 5%	11 7-—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124-50
» » dolenskih železnic 4%	95 50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	302-25
Kreditne srečke, 100 gld.	395 75	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	79-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	24-90
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-75	Splošna avstrijska stavbinska družba	98-50
Ogerskega	23 50	Montanska družba avstr. plan.	272 25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	319 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	59-—	Papirnih rubljev 100	255-25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.
Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec.
Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

126 1-1

Tužnim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočni poklicel k sebi iskreno ljubljeno sestro, gospodično

Marijo Ogorelec

danes v torek, dné 13. t. m. popoldne ob 3. uri po dolgotrajni, mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 52 letu njene starosti,

Pogreb pojde v četrtek, 15. t. m. popoldne ob 3. uri iz hiše žalosti na Starem trgu št. 28 na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v mestni župni cerkvi pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Nepozabno pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazni spomin.

V Ljubljani, dné 13. februarija 1900.

Žalujoči ostali.

123 1-1

Odbor „Slovenske Matice“ naznanja žalostno vest, da je njegov večletni ud in bivši društveni podpredsednik, prečastiti gospod

dr. Anton Jarc,
c. kr. dež. šolski nadzornik v p., stolni prost velikovaradinski, itd. itd.

umrl dné 13. februarija t. l. v 87. letu svoje dobe.

Matičin odbor prosi vse svoje društvenike, da bi se udeležili pogreba, ki bo jutri, dné 15. t. m., ob polpetih popoldne iz hiše štev. 11 v Rožnih ulicah na pokopališče pri Sv. Kristofu.

R. I. P.

Oglje za kadilnico
izdeluje
V. A. Winding
v Bistrici ob Dravi, Koroško.

Znano dobra postrežba in najboljše blago.

Na stotine sprical je na razpolago. Eno naj sledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili. Krasná in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega oglja, ali po povzetji ali kakor je sicer navada na naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljne ulice 4. Češko.

106 26—16 S posebnim spoštovanjem ves udani

Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podpripor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna dobrota blaga.

124 1-1

Po sveti volji Vsemogočnega se je preselil na boljši svet

DR. ANTON JARC
zlatomašnik,

infuliran prošt, c. kr. d. želni šolski nadzornik v pok., bivši predsednik Vincencijeve družbe, bivši predsednik „Katoliške družbe“, vitez Franc Jožefovega reda, starosta kranjske duhovščine.

Umrl v župniji sv. Jakoba v Ljubljani dné 13. svečana ob 1/7. uri zvečer v 87. letu.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 15. svečana, ob 1/5. uri popoldne iz žalne hiše v Rožnih ulicah št. 11.

Slovesna sv. maša za sedmi dan bo v torek, 20. t. m., ob 10. uri v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Bodi priporočen v molitev in pobožni spomin!

V Ljubljani, dné 14. svečana 1900.

Janez Rozman,
kanonik, mestni župnik sv. Jakoba

France Jarc,
župnik na Mirni, nečak.

Marija Jarc,
posestnica v Ljubljani, nečakinja.

125 1-1

Globoko užaljeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma brata, očeta in tasta, gospoda

Josipa Seunig
trgovca in posestnika v Ljubljani

ki je po jako nagli a mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes, 13. svečana 1900, ob pol 6. uri popoldne v 72. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pozemski ostanki predragega rajnega se v četrtek, dné 15. svečana t. l., ob pol 5. uri popoldne v hiši žalosti Marijin trg št. 2 svečano blagoslové in potem na pokopališču pri sv. Krištofu položé v rodbinsko rakev k zadnjemu počitku.

Rajnki se priporoča tihi molitvi.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale pri oo. frančiškanih v cerkvi Marijinega oznanjenja.

V Ljubljani, dné 13. svečana 1900.

Žalujoči ostali.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Anglaškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrebnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo bledi. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani.** Frančiškanske ulice.

Vnauja naročila proti povzetju. e 11-10

Kmetijsko društvo v Laškem na Štajerskem sprejme takoj v službo trgovskega pomočnika,

ki je popolnoma vešč knjigovodstva in zmožen kavcije. 119 3-1

Advokat dr. M. Hudnik

72 (10-5) naznanja s tem,

da je premestil svojo pisarno iz Gospodskih ulic

na Kongresni trg št. 14

v Souvanovo hišo, tik nunske cerkve.